

Η αξιολόγηση ως εργαλείο για την ανάδειξη της προστιθέμενης αξίας του LEADER

Μαρία-Χριστίνα ΜΑΚΡΑΝΔΡΕΟΥ
Μονάδα Δικτύωσης & Δημοσιότητας
Αθήνα, 29 Νοεμβρίου 2018

Πρέπει να βγάλω
την πρόσκληση για
τα ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΕΡΓΑ
του LEADER!!!
Έχουμε αργήσει...

Πρέπει να δηλώσω
ΔΑΠΑΝΕΣ! Τι θα
κάνω?

Ωχ, πρέπει να
ασχοληθώ και
με την
αξιολόγηση του
LEADER....
ΑΠΟ ΤΩΡΑ?

Προτεραιότητες Σχεδίου Δράσης ΕΑΔ Δικτύωση & Αξιολόγηση

4

**Υποστήριξη των Ομάδων Τοπικής Δράσης CLLD/LEADER
ως προς τη δικτύωση και τη συνεργασία**

5

**Υποστήριξη στην αξιολόγηση του ΠΑΑ ως προς την
κατάρτιση των εμπλεκομένων με την αξιολόγηση καθώς
και την ανταλλαγή και διάδοση πορισμάτων της
αξιολόγησης του προγράμματος**

Θέματα παρουσίασης

Σύντομη ανασκόπηση LEADER

Ορόσημα LEADER

Αξιολόγηση LEADER και εργαλεία αξιολόγησης

Υπενθύμιση των βασικών αρχών LEADER

Πρωτοβουλίες για την «ανανέωση» του LEADER

Αξιολογικά ερωτήματα προς συζήτηση

LEADER: σύντομη ανασκόπηση (1)

LEADER I 1991-1993

- Πολιτική για την αγροτική ανάπτυξη + τοπική ανάπτυξη
- Κοινοτική Πρωτοβουλία
- Πιλοτική διάσταση
- Ορεινές και μειονεκτικές περιοχές (Ελλάδα)

LEADER II 1994-1999

- Κοινοτική Πρωτοβουλία
- Αποκεντρωμένη προσέγγιση – ορεινές & μειονεκτικές περιοχές
- Λογική Διαρθρωτικών Ταμείων
- Διακρατική συνεργασία

LEADER+ 2000-2006

- Κοινοτική Πρωτοβουλία
- Πιλοτικές στρατηγικές ολοκληρωμένης ανάπτυξης της υπαίθρου
- Καινοτομία
- Επιλέξιμες όλες οι αγροτικές περιοχές

LEADER: σύντομη ανασκόπηση (2)

LEADER - Άξονας 4 ΠΑΑ

2007-2013

- Mainstreaming την προσέγγιση LEADER
- Εγκάρσιος Άξονας στους 3 Άξονες ΠΑΑ (ανταγωνιστικότητα, περιβάλλον, ποιότητα ζωής)
- 5% του προϋπολογισμού

LEADER / CLLD

2014-2020

- Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων – πολυταμειακή προσέγγιση
- LEADER (ΕΓΤΑΑ) – CLLD (υπόλοιπα Ταμεία)
- 5% του προϋπολογισμού του ΠΑΑ
- Πολυταμειακά ΤΑΠΤΟΚ (ΕΓΤΑΑ, ΕΤΘΑ, ΕΚΤ , ΕΤΠΑ)

ΚΑΠ ΜΕΤΑ ΤΟ 2020 (Σχέδιο Κανονισμού)

2021-2027

- Στρατηγικό Σχέδιο ΚΑΠ: ειδικός στόχος «Τοπική ανάπτυξη για τις αγροτικές περιοχές»
- 5% του ΕΓΤΑΑ στην προσέγγιση LEADER
- Πολυταμειακές στρατηγικές

LEADER: ορόσημα μετεξέλιξης ή μετάλλαξης?

EX-POST LEADER I

Οδηγός LEADER: 7 ιδιαίτερα χαρακτηριστικά LEADER

Αξιολόγηση LEADER+

Mainstreaming: Άξονας 4-ΠΑΑ 2007-2013

Έκθεση Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, 2010

BARCA report (2009) → LEADER/CLLD

Αξιολόγηση LEADER

- Ex-post Κ.Π. LEADER I
- Ex-post Κ.Π. LEADER II
- Σύνθεση των ενδιάμεσων αξιολογήσεων Κ.Π. LEADER+
- Ex-post Κ.Π. LEADER+
- Σύνθεση των ενδιάμεσων αξιολογήσεων ΠΑΑ 2007-2013

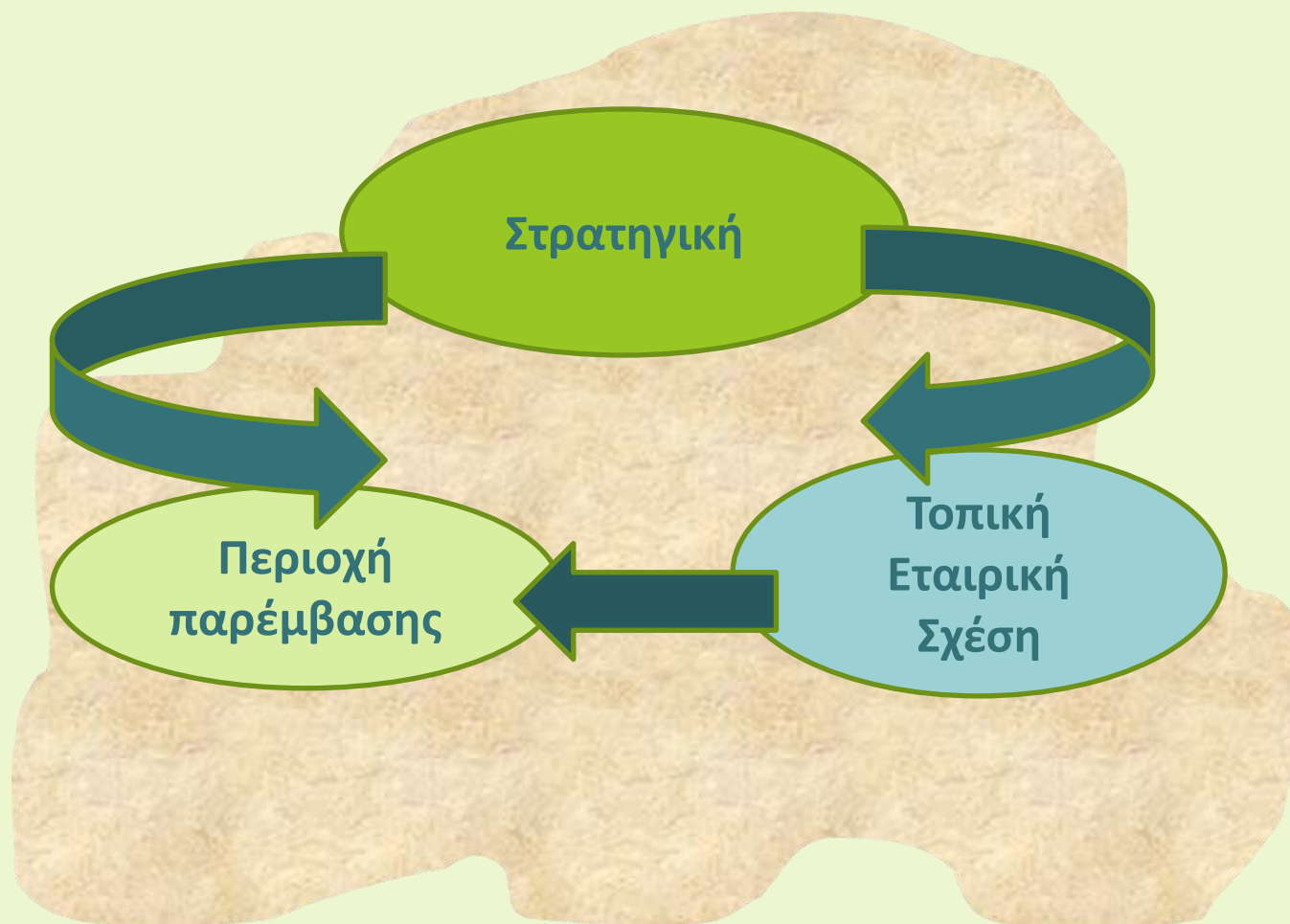
Πηγή: LEADER/CLLD EVALUATION: LAYING THE CONCEPTUAL FOUNDATION OF THE APPROACH, FAC TSHEET OF THE EUROPEAN EVALUATION HELPDESK FOR RURAL DEVELOPMENT - DECEMBER 2016, :

https://enrd.ec.europa.eu/evaluation/publications/leaderclld-evaluation-laying-conceptual-foundation-approach_en

- Αξιολόγηση Κ.Π. LEADER II
- Αξιολόγηση Κ.Π. LEADER+
- Αξιολόγηση τοπικών προγραμμάτων Κ.Π. LEADER+
- Ex- Post Αξιολόγηση ΠΑΑ 2007-2013

Αναπτυξιακό τρίπτυχο

Αναπτυξιακό τρίπτυχο

Προστιθέμενη αξία LEADER: 7 ιδιαίτερα χαρακτηριστικά+1

Αποκεντρωμένη
διαχείριση &
χρηματοδότηση

Επεξήγηση των επτά κύριων χαρακτηριστικών

Πηγή: Fact Sheet “Η Προσέγγιση LEADER – Βασικός οδηγός

<https://enrd.ec.europa.eu/sites/enrd/files/fms/pdf/2B953B87-DFAE-12EC-4A2F-D36BAFB37D35.pdf>

Πρωτοβουλίες για την ‘ανανέωση’ του LEADER/CLLD

ELARD, Tartu Declaration – 2016
“Renewing LEADER/CLLD for 2020+”

<https://ec.europa.eu/futurium/en/system/files/ged/tartu-declaration-leaderclld.pdf>

GRUPO CARMEN, Paper – 2017
“Reinventing Europe – with and for its people”

<http://www.carmen.pt/page170.html>

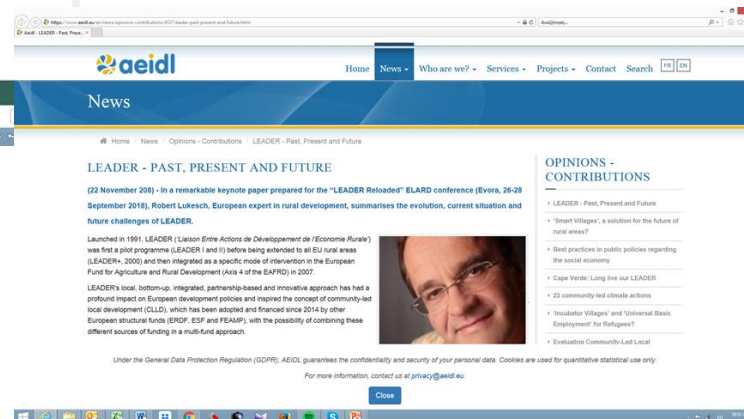
European Rural Parliament,
the Venhorst Declaration – 2017
<http://europeanruralparliament.com/>

ELARD, EVORA 2018,
<https://leaderconference.minhaterra.pt/>

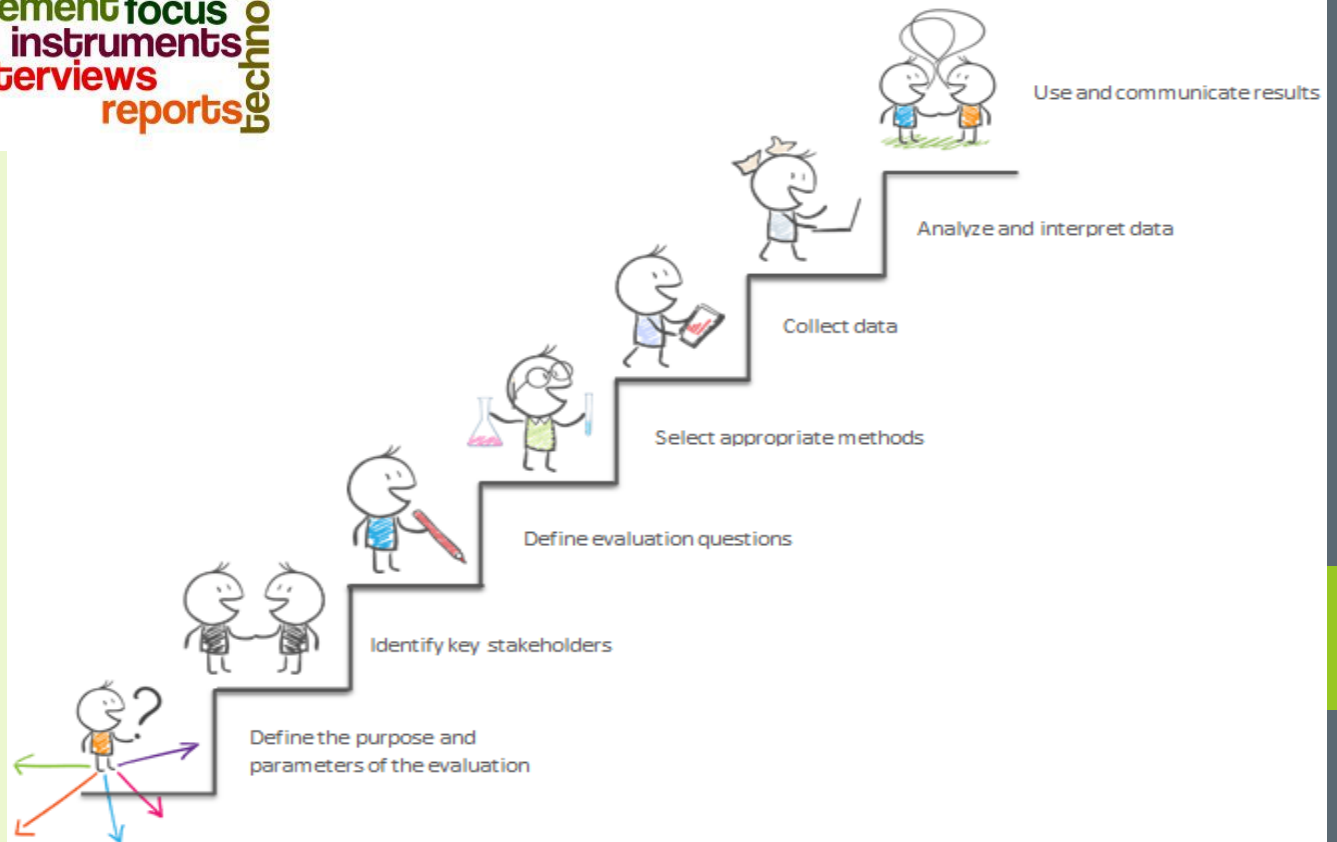

LEADER: εξέλιξη, υφιστάμενη κατάσταση, μελλοντικές προκλήσεις

<https://leaderconference.minhaterra.pt/rwst/files/I20-20181009XLEADERXRELOADEDXPAPERXROBERTXLUKESCH.PDF>

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Εργαλεία αξιολόγησης για τη διευκόλυνση των ΟΤΔ

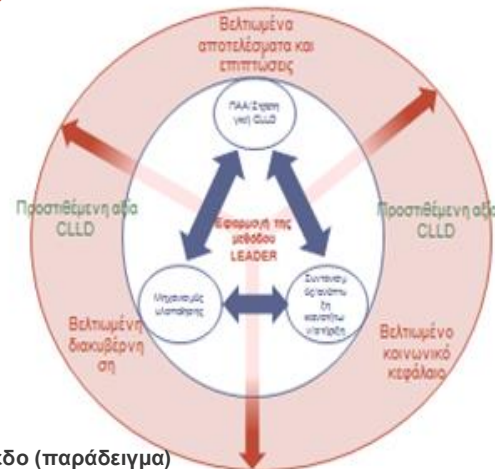
- Οδηγός LEADER II «Παρακολούθηση & Αξιολόγηση τοπικού προγράμματος, ΜΕΔ LEADER II, 2000
- Εμπειρογνωμοσύνη για την Παράλληλη Αξιολόγηση των Μέτρων του ΠΑΑ που συμβάλλουν στη βελτίωση Ποιότητας Ζωής στις αγροτικές περιοχές και των Μέτρων του LEADER ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΑΥΤΟΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ (Ο.Τ.Δ.), ΠΑΑ 2007-2013, 2013
- ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ 4 ΤΟΥ ΠΑΑ ΣΕ ΜΕΘΟΔΟΥΣ ΑΥΤΟ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ, ΕΑΔ 2014
- Το Κοινό Πλαίσιο Παρακολούθησης – Αξιολόγησης σε σχέση με τα Προγράμματα LEADER 2014-2020, Σεμινάριο ΕΑΔ 2016
- LEADER Evaluation guidelines (Rural Evaluation Helpdesk), 2017
- FARNET Guide #15: Evaluating CLLD - Handbook for LAGs and FLAGs

Evaluation Help Desk: ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ LEADER/CLLD (1)

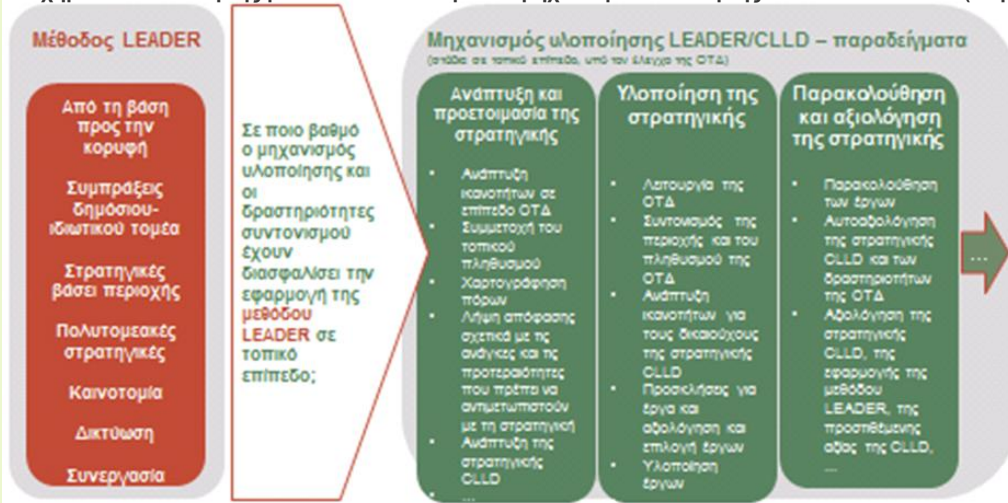
Η προστιθέμενη αξία του LEADER και η διασύνδεση με τον μηχανισμό εφαρμογής σε τοπικό επίπεδο

Προστιθέμενη αξία του LEADER/CLLD

Σχήμα 17. Σύνδεση της μεθόδου LEADER με τον μηχανισμό υλοποίησης σε τοπικό επίπεδο (παράδειγμα)

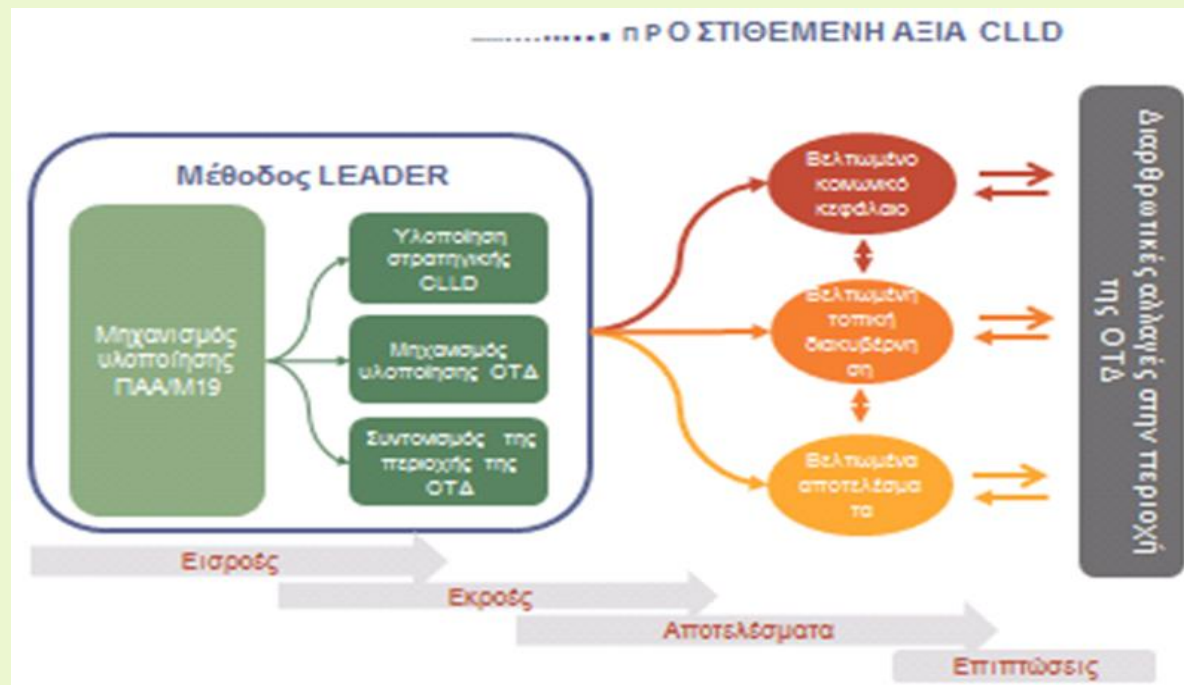

Πηγή: Evaluation Help Desk,
ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ LEADER/CLLD,
Αύγουστος 2017

Evaluation Help Desk: ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ LEADER/CLLD (2)

Σχήμα 13. Σχέσεις μεταξύ του μηχανισμού υλοποίησης, των δραστηριοτήτων της ΟΤΔ και της προστιθέμενης αξίας

Αξιολόγηση τοπικής στρατηγικής LEADER/CLLD (υπ' αριθμ.8427 ΥΑ, Άρθρο 18)

ΠΛΑΝΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

- Προστιθέμενη αξία του προγράμματος (κοινωνικό αντίκτυπο και τοπική κυβερνησιμότητα)
- Μηχανισμός ανταπόκρισης (delivery mechanism) της ΟΤΔ (διοικητική συγκρότηση, συμμετοχικότητα ιδιωτικού – δημόσιου και γενικότερα ενεργειών ενδυνάμωσης αρχών LEADER/CLLD μεθόδου όπως πολυτομεακότητα, συνεργασία και δικτύωση)
- Τοπική στρατηγική (μετρήσιμοι δείκτες και επιτεύξιμο αντικείμενο)

- **Γιατί, μετά από 25 χρόνια συζητάμε ακόμη για το LEADER?**
- Η προσέγγιση LEADER, πράγματι διαφέρει από άλλες προσεγγίσεις? Εάν ναι, ποια είναι η ειδοποιός διαφορά?
- Τι πετύχαμε, τι πετυχαίνουμε, τι θέλουμε να πετύχουμε?
- **Πώς υπερασπιζόμαστε και υποστηρίζουμε το ρόλο και τα επιτεύγματα του LEADER απέναντι σε ευρωπαϊκές, εθνικές, περιφερειακές, τοπικές φωνές που δεν αναγνωρίζουν το ρόλο του LEADER και των ΟΤΔ?**
- **Ποια η αξιοπιστία του έργου των ΟΤΔ στο δημόσιο θεσμικό διάλογο?**
- Οι παρεμβάσεις που χρηματοδοτούνται υπό την ομπρέλα των τοπικών στρατηγικών πόσο διαφέρουν από τις παρεμβάσεις που γίνονται οριζόντια στο πλαίσιο του ΠΑΑ?

- Ποιοι είναι οι πραγματικοί στόχοι μιας τοπικής στρατηγικής LEADER και ποια τα αποτελέσματα?
- Οι ΟΤΔ διατηρούν το ρόλο του εμπυχωτή της τοπικής κοινωνίας? Μήπως η διεύρυνση των περιοχών παρέμβασης συνέβαλε αρνητικά? Μήπως δεν κάνουμε κάτι καλά?
- Στις περιοχές παρέμβασης LEADER, ποιες πραγματικά δεξιότητες έχουν αναπτυχθεί?
- Πώς λαμβάνονται οι αποφάσεις για την προετοιμασία των προγραμμάτων? Αρκούν οι ενημερωτικές συναντήσεις?
- Σε ποιο βαθμό ο μηχανισμός εφαρμογής εξασφαλίζει την εφαρμογή της μεθόδου LEADER?
- Η προσέγγιση LEADER διαφέρει από έναν απλό μηχανισμό εφαρμογής και διαχείρισης συγχρηματοδοτούμενων έργων?

- Τα έργα ή οι παρεμβάσεις που χρηματοδοτούνται από το LEADER θα είχαν γίνει εάν δεν υπήρχαν οι ΟΤΔ και οι τοπικές αναπτυξιακές στρατηγικές;
- Έγιναν με πιο καινοτόμο τρόπο;
- Ποιοι είναι δικαιούχοι σε κάθε προγραμματική περίοδο? Διευρύνθηκε η παλέτα των δυνητικών δικαιούχων;
- **Πού έγκειται η καινοτομία και οι καινοτόμες δράσεις, εάν υπάρχουν;**
- Διαπιστώνεται κοινωνική καινοτομία ή θεσμική καινοτομία;
- **Γιατί αξίζει να συνεχίσουμε να επενδύουμε στην προσέγγιση LEADER;**
- **Απολογισμός δραστηριοτήτων ΟΤΔ. Στην τοπική κοινωνία; Στις δημόσιες εθνικές και περιφερειακές αρχές; Στη Διαχειριστική Αρχή;**

<https://youtu.be/vsMPAbzGlo4>

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!